

بررسی آلودگی ماهیان کپور رودخانه کشکان استان لرستان به مونوژن‌های آبششی

مهرزاد مصباح^۱، سارا لرکی^۲، فاطمه معدن کن^{۳*}، عذرا یوسفوند^۴، محمدولی محمدپور چوشلی^۵

۱. گروه بهداشت دام، طیور و آبزیان، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

۲. گروه پاتوبیولوژی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

۳، ۴. گروه بهداشت دام، طیور و آبزیان، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز

*مسئول مکاتبات: F_madankan@stu.scu.ac.ir

چکیده

مونوژنه‌آ انگل‌های سطحی در ماهیان استخوانی هستند که اغلب پوست و آبشش ماهیان را آلوده می‌کنند. بیش از ۷۰ گونه داکتیلوژیروس در ماهیان آب شیرین ایران شناسایی شده است. داکتیلوژیروس عمدتاً به عنوان انگل خارجی در آبشش ماهیان کپور پرورشی و علفخوار دیده می‌شود. معمولی‌ترین روش شناسایی مورفولوژی این مونوژن‌ها استفاده از میکروسکوپ نوری می‌باشد که این مساله امری وقت گیر و نیاز به فردی مجرب دارد در صورتیکه تکنیک‌های بروزی همچون مطالعات مولکولی روشی اختصاصی و بسیار دقیق‌تر جهت تشخیص مونوژن‌ها محسوب می‌شود. در این پژوهش تعداد ۵۰ قطعه ماهی کپور از رودخانه کشکان استان لرستان صید گردیده و جهت بررسی از نظر آلودگی به مونوژن‌های آبششی بررسی به بخش بهداشت و آبزیان دانشگاه شهید چمران اهواز ارجاع داده شد و پس انجام معاینات تعداد ۲۹ قطعه ماهی از نظر آلودگی به مونوژن‌های آبششی شناسایی گردید. پس از استخراج DNA و انجام آزمون PCR بر روی ناحیه ITS1 صورت گرفت. نتایج حاصل از توالی‌یابی پس از مراجعه به بانک ژنی NCBI گونه‌های ۳۰ درصد *Dactylogyrus lenkorani*، ۱۲ درصد *Dactylogyrus macrostomi*، ۱۰ درصد *Dactylogyrus microcirrus*، ۱۰ درصد *Dactylogyrus inutilis* و ۸ درصد *Dactylogyrus carpathicus* تشخیص داده شد. استفاده از تکنیک‌های مولکولی توانایی شناسایی انگل‌ها را در با دقت بالایی دارا می‌باشد باعث صرفه جویی قابل ملاحظه‌ای در زمان و هزینه شده و این تکنیک می‌تواند تبدیل به یک روش سریع و راحت در زمینه مطالعات پژوهشی و همچنین گزارشات کلینیکی باشد.

واژگان کلیدی: ماهی کپور، رودخانه کشکان لرستان، مونوژن، داکتیلوژیروس، PCR.